

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

33. De Peccati originis Poena.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

ob culpam suam debitis pœnis affici; & Apostolus ad Gal. 6. generatim quoque docet vnumquemque onus suum portaturum. Verum in hanc sententiam quædam obijci possunt: Primum, testimonium productum Exod. 20. & Deuter. 5. ubi ob peccata parentum filij dicuntur pœnas luere vsque ad tertiam, & quartam generationem: quod cum allato Ezechielis testimonio videtur pugna- re. Respondeo, sensum eius loci esse: Deum non solum semel, & iterum, sed etiam tertio, & quarto pœnas sumere consueuisse de ijs, qui vsque ad tertiam, & quartam generationem, parentum malos mores imitantur, tanquam diceret, nō semel, aut iterum, sed etiam sæpius puniam improbos. Vel sensus est, pepercissem vtrique filiorum peccatis, si semel, aut iterum etiam imitati parentes peccassent: sed cum tertio, & quarto parētum scelera suorum imitentur, id est, cum adeo obstinato animo peccent, & eorum peccata sint inueterata, debitas pœnas repetam. Cum itaque parentum peccatum tamdiu perseueret in filijs, vt imitatione, & exemplo vsque ad tertiam, & quartam generationem protēdatur, vltionem meam non amplius differam. Deinde obijcitur: multis exemplis scripturarum constat, filios ob culpas parentum pœnas temporarias pertulisse. Legimus enim Genes. 10. infantes incendio sodomitico perijisse, Genes. 7. infantes vna cum adultis generali aquarum inundatione fuisse submersos, Exod. 9. Aegyptiorū primogeniti (& verosimile est aliquos eorū infantes fuisse) interempri sunt ab Angelo percussente ob peccatum regis, & parentum recusantiū dimittere populū Dei. Num. 16. tota familia Core, Dathan, & Abiron, ob principum seditionem cōtra Mosen interijt. 1. Reg. 15. ob peccatum Amaleitarū paruuli iussu Dei sunt interfec̄ti. Iosue 17. ob peccatum Acham imperauit Dominus, vt domus eius etiam cum paruulis tota penitus deleteretur. 2. Reg. 12. cōstitit filium Dauidis mortem obijisse propter homicidium, & adulterium patris. 1. Reg. 4. propter peccatum filiorum Heli, victus est populū Dei, magnaque clade affectus à Philisthæis. 2. Reg. 24. ob peccatum regis Dauidis populū peste infectus diminutus est. 3. Reg. 14. Ieroboam ob peccatum suum in familia punitur. Similiter 3. Reg. 16. Baasa rex Israël, & 2. Reg. 12. Propheta dixit Dauidi: *Non rece- det gladius de domo tua vsque in sempiternum*: Item posterij Achab ob peccatum eius pœnas dederunt. Genes. 9. Cham peccante in patrem suum Noë, maledictus est filius eius Chanaam. 4. Reg. 5. Giezi peccante, lepra eius transmittitur ad posteros. Malach. 1. Odium Dei in Esau transijt ad filios. Matth. 24. ait Dominus Iudæis: *Donec veniat super vos omnis sanguis iustus, qui effusus est super terram; & ca. 27. dixerunt Iudæi Pilato; sanguis eius super nos, & super filios nostros*, Psalmo quoque 108. dicitur: *In memoriam redeat iniquitas patrum eius*.

Verum ad omnia hæc responderi potest, paruulos aliquando morte perijisse, mors illorum tamen corporalis fuit pœna communis omnium hominum ex peccato originis cōtracta; adultos verò extinctos fuisse, vel communi hominū morte, si innocentes erant; si nocentes verò, suorum peccatorum pœnas luisse per mortem inflictam. Obijcies, ex allatis exemplis planē deduci sæpius

parentes in suis filijs puniri, immò ipsæ scripturæ ita loquuntur. Respondeo, fontes à Deo aliquando puniri, non solum in seipsis, sed etiā in rebus suis: solet enim Deus greges, & armenta disperdere, fruges absumere, possessiones exurere, vrbes delere, prouincias, & regna vastare propter regum, aut dominorum facinora: nam, eo ipso, quod res alicui damno, calamitate pereunt, maxima ille tristitia, dolore, & pœna conficitur. Nocentum itaque hominum, atq; improborum res, & bona dissipat, & perdit Deus, vti eorum dominos propter ipsorum flagitia mœrore, & tristitia afficiat: ita etiā aliquando, vt parentes doleant, & contristentur acerbo filiorum interitu, aut alio casu aduerso, & calamitose rapiuntur filij, extinguntur, trucidantur, & mors eorum est communis hominum pœna ex peccato originis contracta, & est quoque parentū pœna ob peccatum suum. Deinde obijcies; Aliquando paruuli, qui è medio tolluntur, sunt à peccato originis mundati, ergò illi nequaquam moriuntur propter peccatum originis. Respondeo, peccati culpam condonari à Deo, nō tamen remitti omnem pœnam temporariam, sed æternam: hæc enim simul cum culpa aboletur, illa verò durat, ac permanet, vt sit probatio, & exercitatio virtutis, & proinde instrumentum benè merendi. Postremò obijcies, si testimonium Exod. 20. & Deuter. 5. intelligitur de tertia, & quarta generatione eorum, qui parētum peccata imitātur, ergò quid opus erat addere hæc verba, *in tertiam, & quartam generationem*? nam si posterij ex eo, quod prauum, ac peruersum suorum parentum exemplum sequuntur, puniuntur, etiam dici poterat, vel etiam debebat, visitans peccata vsque ad ceterisimam, vel millesimam generationem. August. 4. 4. *super Deuter. citata* respondet, tria, & quatuor efficere numerum septenarium, qui in scripturis sæpè pro multis vsurpatur: & proinde sensum esse: *In tertiam, & quartam generationem*, id est, in multas generationes. Ceterum potest etiam responderi, esse ibi scripturæ phrasim, quæ insinuet non solum semel & iterum, sed tertio, & quarto filios peccātes puniri diuinitus; quemadmodum Amos 1. & 2. sæpè repetitur hæc phrasim: *Super tribus sceleribus, & super quartum nō conuertit eam*; id est, non parcam, nec tamen ijs in locis explicatur tria illa scelera, cum quartum alioqui exprimitur; quare verosimile est esse Hebraismum, vt hoc significetur illis Domini verbis: *Si ter tantum peccassent, ignouissem vtrique; sed cum quater quoque delinquant, nō parcam, sed vltis scelerum eorū*. In Exodo itaq; aptè, & conuenienter dicitur: *In tertiam, & quartam generationem*: tum quia patres non solent, vt plurimum nisi ad quartam generationem viuere, & proinde vsque ad quartam generationem dolore, ac tristitia affici ex suorum filiorum calamitatibus, & malis: tum etiam quia posterij vsq; ad quartam generationem solent ad peccatū induci, & moueri prauo parentum suorum exemplo.

Cap. XXXIII.

De peccati originis pœna.

Hoc loco ponamus opor tet, ob primū Adæ peccatum genus humanum multis pœnis affici, ac puniri, inter quas eæ sunt omnium com-

munes, rerum agendarum ignorantia, bene agendi difficultas, hoc est, ad malum procliuuitas, & ad bonum prosequendum tarditas, Mors corporis, pugna carnis, & mentis. Nam homo si naturæ integritatem, in qua fuerat institutus à Deo, conseruaret, nec mortis subijceretur imperio, nec ullis sensuum vexaretur affectibus.

Primo itaque quaeritur, An paruuli sine baptismo decedentes poenam ignis æternam sustineant? Augustini, de fide ad Petrum cap. 27. serm. 13. & 14. de verbis Apostoli, & 5. libro Hypognosticon tradidit, nullum esse locum medium inter dextram, & sinistram, sed omnes aut à sinistris Christi futuros, aut à dextris in generali Dei iudicio: & eos, qui à dextris erunt, vna cum Angelis ad cælestem hereditatem admittendos; detrudendos verò in ignem æternum, qui à sinistris, vt perpetuis gehennæ supplicijs torqueatur. Eisdem assensit Fulgen. de incarnat. & gratia Christi cap. 14. & 30. Gregor. lib. 9. moral. cap. 16. videtur eidem etiam sententiæ subscripsisse. Ea enim verba Iob explanans, quæ sunt in cap. 9. eius libri: (Multiplicabit vulnera mea etiam sine causa,) ita scribit: *Et hic paruuli ex proprio nihil egerunt, & illuc ad tormenta perueniunt, perpetua tormenta percipiunt, qui nec ex propria voluntate peccauerunt.* Ex Theologis scholasticis vnus Gregor. 2. dist. 33. q. 3. huic opinioni maluit accedere; qui idcirco appellari solet tortor puerorum. Driedo. lib. 1. de gratia, & lib. arbit. tract. 3. c. 2. scribit hanc sententiam magis cum scripturis conuenire. Cæterum communi scholasticorum consensu recepta est ea sententiæ, quæ tradit huiusmodi paruulos ab igne minimè cruciari, sed eam tantum poenâ sustinere, quæ vocatur Damni, qua sunt in perpetuū à cælesti patria Beatorum spirituum exclusi. Ita Magis. 2. d. 33. Altfiod. in sum. lib. 2. tract. 27. c. 6. Alexan. p. 2. q. 105. memb. 10. f. i. Alber. in sum. p. 2. tract. 18. q. 113. S. Thom. 2. d. 33. a. 3. q. 1. Aegid. 2. d. 33. q. 2. a. 1. Richar. d. 2. d. 33. artic. 3. q. 1. Henric. quodl. 6. q. 21. Scot. 2. d. 33. q. 1. Durand. Argen. Baffolis, Gob. Maior. 2. d. 33. Marli. 2. q. 19. art. 5. bonauent. 2. d. 33. art. 3. q. 2. & alij: atque hæc opinio est meritò amplectenda, est enim pietati, & rationi magis consentanea, ac tot tantorumq; virorum, quos iam retuli, auctoritate suffulta. Eandem habet expressè Innocentius Tertius in cap. Maiores, de Baptismo, & eius effectus, vbi ait: *peccati originalis poenam esse carnisam visionis diuine: actualis autem, gehenna perpetuè cruciatum.* Auctor commentariorum Ambrosij nomine ad Rom. 5. in illa verba: *Per vnum hominem, &c. Mors, inquit, quæ dicitur gehenna, quam non patimur peccato. Adæ, sed eius occasione proprijs peccatis acquirimus.* & Apocal. 18. 2. ad Corin. h. 5. *Vnusquisque poenam prout gessit, & peccauit in corpore: sed paruuli nihil propria voluntate peccauerunt.* Præterea, non videtur diuinam clementiam, & bonitatem decere, vt tam leuiter, & graues poenas de ijs paruulis sumat.

Ad ea verò, quæ ex S. Patribus obijciuntur, Respondet; In primis de Augustini mente certi aliquid colligi nequit. In Eucharid. enim cap. 92. ad Laurentium aperte ait: *Quicumq; à perditionis massa non liberatur per mediator em Dominum, resurget quidem, sed vt cum Diabolo puniatur.* Idem cap. 95. in eodem libro trahit misericordiam eorum poenam futuram, qui peccata peccatorum originis aliud minimè addiderunt. At ijs in locis docet post mortem non esse lo-

cum medium iudicandorum inter sinistram, & dextram. Sed enim ex his locis, qui certè sunt Augustini, non colligitur aperte paruulos esse igne torquendos: at quia Pelagiani tradebant huiusmodi paruulos ad cælestem patriam, & sedem nec recipiendos, nec condemnandos quidem, sed sacro baptismate eos ablui debere, vt possint in cæleste regnum, & Beatorum spirituum domicilium iditum habere, non vt à peccato, quod nullum contraxerunt, absoluantur, idè passim docuit Augustinus inter dexteram, & sinistram nullum medium locum intercedere; & proindè paruulos decedentes sine baptismo fore damnandos. Et cum ait eos vna cum diabolo puniendos, reuera ignis poenam videtur innuere, sed non clarè, & aperte: hoc enim idè affirmat, vt doceat paruulos esse peccato inquinatos, & propterea tanquam peccatores perpetuam poenam subiuuros. De Fulgentio autem haud ægrè distemur eum in priorem descendisse sententiam: sed eius auctoritati opponimus illam Innocentij Tertij, & Scholasticorum, & Auctoris commentariorum in epistolas Pauli sub Ambrosij nomine. Auctor verò libri de Fide ad Petrum negari non potest, quin fuerit in eadem sententiæ, qua Fulgentius, eum tamen fuisse Augustinum negamus; nam Isidorus, & Honorius eum librum tanquam regulam fidei editam à Fulgentio citant, & ipse auctor initio eius libri, pollicetur se certam fidei regulam traditurum. Auctor item librorum Hypognosticon eidem sententiæ subscripsit, cui Fulgentius: sed is auctor Augustinus minimè censendus est.

Dubitatur quoque, sint nequè Augustini sermones de verbis Apostoli. Gregorius verò putamus non aperitis id verbis tradidisse, sed locutum more Augustini, cum ait; ad tormenta paruulos danandos; ac si diceret eos perpetuas poenas perpetuos. Secundo obijcitur Ioc. Matth. 25. vbi in iudicio generali futuro, omnes erunt oves, vel oues; omnes item à sinistris, vel à dextris; ac paruuli nõ erunt à dextris, aut inter oues. Matth. 3. congregatur triticum in horreum, palæ autem igni comburuntur inextinguibili, sed paruulus triticum non est. Luc. 3. *Arbor non faciens fructum bonam in ignem mittitur.* Matth. 22. *Non habens vestem nuptialem in tenebras exteriores deiecitur.* Apocal. 20. *Beatus, & sanctus, qui habet partem in resurrectione prima, in huiusmodi mors non habet potestatem.* At cap. 21. secunda mors dicitur stagni ignis, & sulphuris, & qui nõ est inuictus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis. Hæc omnibus obiectis respondeo, ijs in locis sermonè haberi de adultis, vt ex ipso literæ contextu facile iudicari potest. Et cū scripturæ scripturis non repugnet, Paulum opponimus dicentem. 2. ad Corin. 5. *Vnusquisque referet propria corpori prout gessit, sine bono, sine malo.* Tertio obijcitur: Paruuli dum hac vita funguntur, plurimas sensus poenas patiuntur, ergò nihil est mirum, si post obitum perpetuum ignis supplicium perferat. Respondet S. Tho. 2. d. 33. q. 2. a. 1. ad 3. huius vitæ poenas esse ad tempus, alias ve: nõ perpetuas fore. Paruuli autè cum sint in hanc lucem editi, præ scitis vitæ malis, & poenis subijciuntur; at verò diuinæ iustitiæ leges, perpetua gehennæ supplicia, pueris solo originis peccato pollutis, nõ irrogat. In his; Potuerant paruuli Deo id cõsultante, cū in hoc

mundo viuerent, perpetuo igne torqueri. Respondeo, potuisse quidem Deum id efficere, sed peccatum originis tantum poenae, & supplicij minime meretur; & proinde talis cruciatus effect quidem paruulorum malum, sed non poena peccato debita; id igitur mali Deus infligeret secundum alium suae voluntatis ordinem. Quarto opponitur, Paruulorum absque baptismo decedentium corpora expertia omnino erunt eius dotis, quae à Theologis vocatur impassibilitas, ergo multis malis, & poenis erunt exposita, & obiecta. Respondet S. Thomas, eorum quidem paruulorum corpora caritura omni dote, qua beatorum hominum corpora donabuntur; & nihilominus aliena profusa erunt ab omni poena sensus, eò quòd Dei prouidentia impediuntur, arcebuturque cuncta aduersantia, ne vi sua, & potestate, ea corpora exerceant; nec tamen inde licet inferre; id factum iri miraculo diuino: nam ante generale iudicium in miraculum merito refertur, si causa naturales ab eo, quod naturaliter possunt, diuina operatione subtrahat impediuntur, quia permittuntur agere iuxta naturas, & vires sibi ab initio datas: at verò post iudicium res, & naturae operabuntur iuxta postitas diuinae iustitiae leges, non iuxta naturalem rerum ordinem institutum.

Secundo quaeritur, An paruuli cum peccato originis hac vita excedentes tristitia afficiantur ex hoc, quòd perpetuo Dei aspectu sint carituri? Duae sunt sententiae, prima est asserentium, eos in mazore, & tristitia futuros, qui eo argumento permouentur, quòd eiusmodi paruuli cognoscet se à regno caelesti exclusos propter peccatum originis ex primo parente contractum; at quotiescunque aliquis nouit se ab insigni aliquo, & eminenti honoris, & dignitatis gradu excessisse, ad quem nisi interclusus sibi aditus fuisset, haud dubie fuisset euectus, in dolore consistit. Hanc autem animi tristitiam aiunt illi non esse poenam sensus, sed ad poenam damni pertinere, quippe quae non nascitur ex aliquo malo, quod paruulis inferatur, sed hoc ipso quòd illi sunt regno caelesti exclusi, & caeci tristantur, & dolent: quae est poena damni, non sensus ab igne promanans. Sic Abulen. in *Matheum* c. 25. q. 671. Immo opinantur aliqui paruulos post Christum Dominum natos, & absque baptismo decedentes maiorem tristitiam passuros, quam ceteros, qui ante Christum perierunt. Secunda opinio communi consensu Theologorum est recepta, nulla eos tristitia afficiendos. Ita Alristodorenensis, Alexander, S. Thomas, Bonauentura, Richardus, Scotus, Durandus, Gabriel, Marfilius, & alij locis supracitatis, quae opinio longe maiorem, quam prima, probabilitatem habet, & ideo illi praeferenda. Nam tristitia est poena, & quidem grauis, & acerba, quae voluntati perperam facienti debetur. Quomodo autem fieri possit, ut paruuli cognoscaut quidem se propter peccatum originis calesse regnum amissile, in quo recipere, si Adamus se in officio continuisset; & tamen nulla inde tristitia, & dolore vexentur, difficile explicatu est. Quidam respondent, paruulos sui status, & conditionis nullam notitiam habituros, quod S. Thom. non improbat *de malo* q. 5. art. 3. Verum hoc alijs minime probatur: id certe S. Thom. alibi, & Bo-

nauent. *videlicet* 2. d. 33. q. 2. art. 3. refutant. Nec enim simile vero est ignorare paruulos, se peccatum originis contraxisse, & ob id à caelesti hereditate, & regno alienos esse. Obijcies; Nemo potest cognoscere se à regno excidisse caelesti, nisi id noverit, vel ex fide, vel ex notitia supernaturali. Illi respondentes hoc infirmant, & diluunt, quoniam paruuli eiusmodi, in generali iudicio futuri sunt, ergo ex eo saltem tempore fient certiores, vnde exciderint, & quantum boni, & quid iuris perdidissent ob primi parentis peccatum. Alij respondent eos paruulos id quidem simpliciter cognituros, nullam tamen inde tristitiam, nullumque dolorem habituros. Ad id verò quòd est supra obiectum; ex tali notitia tristitiam naturaliter generari: Respondeo eodem modo, quod dixi paulo ante: Quemadmodum eorum corpora nihil mali accipient à contrarijs aut causis extrinsecus agentibus; alioqui enim eorum vi, & actione possent tandem perire, & esse desinere; sic etiam eiusmodi notitia nihil maioris doloris inferet; quia Deus suam operatione submouebit, & subtrahet, ita ut eorum voluntas nil tristeretur, ac doleat. Ita Marfil. 2. *quest.* 19. art. 5. Nec id propterea miraculo tribuendum erit, quia sicut ceterae causae naturales, tunc temporis non agent secundum consuetum in hac vita naturae ordinem, sed iuxta praescriptas diuinae iustitiae leges: Sic etiam mentis notitia, quae nunc naturaliter solet tristitiam parere, tunc nullum inducet, inferetque maiorem diuinitus impedita. Ita S. Thomas, Bonauentura, Marfilius locis citatis.

Tertio quaeritur, An paruuli cum peccato originis mortui, in generali iudicio sint affuturi? Durand. 2. d. 33. q. 3. id negauit, eò, quòd qui non credit, Ioan. 3. iam iudicatus est. *Medi.* 1. 2. q. 33. a. 4. ad 4. hanc sententiam, ut temerariam cõdemnat, quia *Matth.* 25. dicitur: *Cogregabuntur ante eum omnes gentes.* & *ad Rom.* 14. 2. *Corinth.* 5. *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi.* & *Apocal.* 5. *Veni, & videbis eum omnis oculus.* Et certe ratio Durandi leuis, & fortis est: alioqui enim impij à Christi Domini fide, & religione alieni, qui in adulta aetate non crediderunt, essent ab ultimo iudicio abfuturi. Aderunt igitur paruuli, non ut eorum peccata discutiantur, sed ut sententia in eos proferatur, qua ob peccatum originis vna cum corporibus resumptis ipsorum animae detrudantur in tenebras.

Quarto quaeritur, An eiusmodi paruuli post generale iudicium sint in hac terra habitaturi, nam ante illud omnes fatentur eorum animas sub terram abditas commorari. Ambrosius Catharinus in *opusculo de statu puerorum absque baptismo decedentium* sensu, in hoc orbe terrarum habituros, & frequenter visitados ab Angelis, & ab his, qui regno caelesti potientur, à quibus saepe consolationem accipient: addit, eos pariter in rerum naturalium scientia, & cognitione magnum facturos profectum. Nimis est in hoc Catharinus, Bassolis 2. d. 33. q. 1. a. 3. ait: *De loco vbi erunt nescio: Quidam autem, eos in hac terra habituros, in locis amantibus, vna cum societate munda, & iucunda, pulchriori, & delectabili, quam habent quidam peccatores modo.* Sic ille, *Sotus* 4. d. 48. q. 2. ar. 4. ad finem, videtur asserere, huiusmodi sententiam esse temerariam, quia felicitatem aliquam eiusmodi paruulis concedit, cum tamen

S. Tho. Bonau. Marfil. locis citat.

Augustinus, & alij Patres contra Pelagianos differentes cōmuni cōsensu tradiderint, eos in perpetuum ad imum sub terra locum condemnatum iri. Et certè dist. 4. de consecratione cap. Dominus, ex August. lib. 1. de peccat. merit. & remiss. cap. 23. aperte dicitur eos esse in tenebris futuros: & cap. Ad limina Apostolorum 30. q. 1. habetur eos perpetua morte damnandos. Augustinus libr. 2. contra Pelagianum, & Celestium cap. 18. & 20. epist. 106. ait eos æterna morte mulctandos, & lib. 1. de origine anime c. 9. & lib. 2. c. 12. & lib. 1. de peccat. merit. c. 25. & in Euchi. c. 93. & auctor etiam Hypognosticon lib. 5. manifestè docet nullum esse tertium locum post generale iudicium futurum, nisi vitam æternam in celo, & mortem perpetuam sub terra; idem docet Prosper de voca. gen. lib. 2. ca. 8. Beda in Ioan. 14. Scholastici Theologi ferè omnes aiunt eos esse sub terra manuros in tenebris, ac loco vili, & abiecto, vicinoque ei, in quo dæmones, & improbi homines ad inferos detrusi sempiterni ignis supplicij cruciantur. Sic Alex. p. 2. q. 105. mem. 10. §. 1. Alber. in sum. p. 2. tract. 18. q. 113. S. Th. 2. d. 33. q. 2. a. 1. Bonau. 2. d. 33. a. 3. q. 1. Marfil. 2. q. 19. a. 5. Gab. 2. d. 33. q. 1. a. 2. conclus. 4.

Quintò queritur, An ijdem paruuli beatitudine aliqua naturali fruuntur? Ambrosius Catharinus opusculo citato scribit, eos eam felicitatem habituros. Lyranus ea verba, quæ in Ecclesiaste cap. 4. habentur enarrans; Et indicavi utroque feliciorè eum, qui necdum natus est: scribit eos potituros vita iucundior, quàm possit in hoc mundo naturaliter haberi: & hoc, ait ille, dicere omnes Doctores. Richard. 2. d. 33. art. 3. q. 2. affirmat eos habituros bonum, & gaudiū percepturos ex eo, & fortè plus gaudij de bonis creatis, quàm peccatores habeat in hac vita. Scot. 2. d. 33. q. 1. tanquam probabile censet eos consecuturos rerum omnium naturalium cognitionem longè maiorem, quàm Philosophi habuerint, & proindè aliquantulà beatitudinè naturalem percepturos ex notitià Dei, quæ ex ipsa mundi constitutione naturaliter habebunt. S. Th. 2. d. 33. q. 4. a. 2. & ad 5. tradit eos non parū participaturos de diuina bonitate, & naturalibus perfectionibus, ac subdit, futuros cum Deo cōiunctos quadam bonorum naturalium communione, & proindè gaudiū habituros, quod ex rerum naturalium cognitione, & delectatione percipient. Quod perindè est, ac si dixisset, eos lætitiā percepturos ex mundi ornatu, pulchritudine, varietate. Et Marfil. 2. q. 19. ar. 5. paulò ante finem, ait eos Deum super omnia amaturos, & eum, vt Dominum veneraturos. Hæc Scholastici Doctores. Ex quibus solum licet colligere, eos carituros omni pœna sentus; nō tamen id, quod infert Catharinus, eos felicitate naturali potituros, & in hac terrā victuros, habitaturosque; ita vt post extremum mundi tempus non sint amplius futuri ad ima, & tenebrosa sub terra loca dānati, & detrusi: videtur docere eos tandem ex perpetua damnatione, & pœna liberos euasuros. Ex Augustino constat eos futuros in morte, & damnatione perpetua, & in tenebris sub terra: Sed hæc esse nequeunt cum naturali hominis felicitate. Præterea, beatitudo naturalis naturam requirit, ac postulat rectam, sanam, integram, & puram; at homo peccato corruptus, talem naturam non habet; ergo paruuli cum sint peccato originis obstricti, & infe-

cti, felicitatem naturalem habere non possunt: hæc enim licet Dei gratiam minimè contineat, quatenus præcisè est naturalis hominis felicitas, cum peccato tamen esse nō potest, quod est à recta ratione aberratio, & auersio. Insuper, qui peccato tenetur, hoc ipso miser est, & pœnam meretur, animam itidem habet peccati contagione pollutam, & vita gratiæ nudatam: quæ res nequaquam possunt cum naturali hominis felicitate consistere. Ad extremum, paruulus peccato originis maculatus differt à paruulo, qui absque villo peccato nasceretur: at in nulla alia re potest distingui, nisi quod hic prorsus est innocens, & proindè nulli pœnæ obnoxius, & qui possit Dei beneficio, & munere naturalem hominis felicitatem adipisci, cuius est capax: ille verò est peccator, miser, pœnæ addictus, & subiectus, & propterea naturalis beatitudinis expertus. ROGABITIS, an huiusmodi paruuli rerum omnium naturalium, quæ naturæ lumine percipi queunt, noticiam sine comparaturi, habituri? Respondeo, non multum referre, alterum horum dicamus: illud solum mihi certò dici posse videtur, eos naturali hominis beatitudine carituros; quæ sicut intellectum naturaliter perfectum deposcit, ita & voluntatè rectam, ac benè affectam; at peccatoris voluntas talis nō est, quanquam intellectus possit esse naturali rerum cognitione perfectus: nam & dæmones sunt omni rerum naturalium noticiā præditi, cum tamen miserissimi sint, infelicitissimi, & peccatorum ac malorū plenissimi. DEINDE QVAERES, an ij paruuli sint habituri appetitum sensus rationi obfistentem, quem Theologi peccati fomitem appellant? Quidam censent in eis pugnā sensus, & mentis futuram, has ob causas. Primum, quia ea est peccati originis effectus, & pœna; deindè, quia nec dirimitur, componitur, nec tollitur, nisi Dei beneficio, & munere. Secundò, quia ea pugna licet in paruulis sit habitus, & proindè quasi sopita; postea tamen in adultis est actus, & quasi ardens flāma; vnde aiunt, in eis futuros esse motus, & actus contra rationem, & proindè malos, sed pœnis denuò non imputandos: post mortem enim licet quis benè, aut malè agat, præmijs tamè, aut pœnis denuò nō afficitur. Verum communis est Theologorum sententia, in eis non esse futuram huiusmodi pugnam, & luctam. Quare respondeo, post obitum eos, quos dixi, paruulos non amplius peccaturos, & propterea etiam eorum appetitus, & sensus non erit rationi perfectè subiectus; hoc enim ex vi, & cōstitutione naturæ esse non potest, nihilominus tamen motus contra rationem vitiosos, & prauos, qui sint in culpa propria voluntate contracta, minimè pariet, elicietibus, Deo generali operationem suam rebus cum quibus conuenientem alioqui subtrahente: & proindè tales paruuli, motibus appetitus contra rationem obrepentibus, aut prorsus carebunt, aut certè assensum suum minimè accommodabunt. Lignum enim (ait Salomon in Ecclesiaste) si ceciderit ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit. Et voluntas talis post obitum permanet, qualis ex vita decessit.

Quintò queritur, An peccatorum originis sit peccatorum minimum? S. Th. in 2. d. 33. q. 1. ar. 1. ad 1. aperte docet esse minus veniali delicto, & propte-

rea esse

Eius mo-
di distri-
bitur Mar-
t. 19. a. 5.
ad 4.

rea esse peccatorum minimum. Quia peccatum, inquit, originis est minus voluntarium, quam veniale, quod propria voluntate committitur. Capreolus distinguit, & ait, peccatum originis ratione pœnæ, & effectus esse multo grauius, quam veniale, quia gratia, & charitate diuina hominẽ denudat, & priuat, eumque alienat, & auertit à Deo, ac perpetuis mancipat pœnis: quibus malis sanè ingentibus peccatum veniale prorsus est liberum, & immune. Si peccatum verò, vt voluntariũ sumatur, veniale, inquit, est grauius, quam peccatum originis, quia est magis voluntarium. Sed questio est absolutè, & simpliciter, vtrum eorum grauius, & deterius sit, peccatum ne originis an veniale? Respondeo, grauius esse peccatum originis, quia gratiam tollit, & animam mortem, & interitum affert, & hominem dissiugit, & separat à Deo. Si R O G E S an omnium paruulorum cum peccato originis decedentium sit æqualis pœna futura? Respondeo, quosdam sensisse minimè æqualem futuram, sed maiorem minoremque, prout facilius, aut difficilius ab eo peccato liberari poterat; & proindè maiorem pœnam futuram puerorum post Christi Euagelium absque sacra, & saluari baptismatis aqua morientium, quam eorum, qui ante Christum cum peccato originis perierunt; quia illi facilius, quam hi potuerunt ab omni peccati contagione purgari. Sed communis est omnium sententia, & vera, omnium huiusmodi paruulorum æqualem esse pœnam futuram. Ratio est, quia peccatum est vnum, & omnibus commune; ergò pœna pariter æqualis, nec maior, minorue. Mar. 2. q. 19. a. 5. Almai. tract. 3. moral. c. 29.

Cap. XXXIIII

Quomodo peccatum originis deleatur.

INTER Hæreticos nostri sæculi quidam errores versantur, quos oportet cognitos habere, vt eos tanquam scopulos diuitemus.

Primus error Lutherianorum est dicentium; in renatis per baptismum non tolli peccatum originis, sed solum per Christum fieri, vt non amplius desinetur, deputeturue ad culpam, & pœnam æternam.

Secundus error est, Baptismate nequaquã deleri peccatum originis, sed radi, hoc est, minui, & remitti ex parte; ita vt incipiat in hac vita extingui, & auferri, nunquam tamè omni ex parte, nisi in futura eue lli, ac tolli. Duo isti errores eo vnicò fundamento sanè debili nituntur: quòd in renatis manent cupiditates, & motus carnis contra rationem, hoc est motus appetitus animalis, qui rationem sæpè præcurrunt, & aliquando perturbant. Sed ex scripturis, inquit, præsertim ex Paulo, & ex Patribus, maximè Augustino perspicuè didicimus concupiscentiam, & motus carnis contra rationem esse peccata. Præterea, Augustinus contra Pelagianos ait: Peccatum deleri, nihil aliud esse, quam, non imputari ad culpam: immò ipse scripturæ eodem modo loquuntur. Nam Augustin. lib. 1. de nupti. & concup. cap. 25. ait: peccatum quidem in baptismo remitti, non vt nõ sit, sed vt in peccatum non imputetur, & in Psalm. 31. legitur, Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum. Ad hæc, Augustinus similiter docet peccatum origi-

nis nõ omninò tolli, nec aboleri, ita vt nunquam simus absque peccato. Nunquam enim Augustinus ait, in hac vita illud præceptum implemus, Non concupisces, sed ex parte nunc in hoc sæculo, & post in futuro perfectè exequemur. Istiusmodi errores Concilium Tridentinum sessione sexta de peccato originis tali decreto damnauit: Si quis per gratiam, que in Baptismo conferitur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli id, quod veram, & propriam rationem peccati habet, sed illud dicit tantummodo radi, aut nõ imputari, anathema sit. Hæc concilium: & August. lib. 1. de nupt. & concup. cap. 25. non dixit; peccatum remitti, non vt non sit; sed vt non imputetur ad peccatum: Sed solum ait, concupiscentiam remitti in baptismo, non vt non sit, sed vt non imputetur ad peccatum. Ac licet scripturæ aliquando dicant, non imputari peccatum; frequenter tamen etiam aiunt, tolli, deleri, remitti, seu dimitti. Paulus præterea 1. Cor. 6. Renatos in Christo appellat mundatos, sanctificatos, ablutos, illuminatos, dilectos, & caros Deo. Nec non Augustinus perspicuis verbis contra Iulianũ lib. 6. ca. 7. docet peccatum originis omninò tolli, & deleri; ergò non raditur. Sic enim ibi dicit; Percipitur in baptismo Christiano perfecta nonitas, & perfectio sanitas ab eis malis omnibus, quibus eramus rei, non autem ab eis, cum quibus confingendum est, ne simus rei. Hæc ille: & quòd in lib. de perfecti. iustitia, responsione 11. docet, nõquam nos esse absque peccato, quia nunquã in hac vita seruamus, & implemus duo illa præcepta legis, diliges Deum ex toto corde tuo, &c. Non concupisces, intelligit, nõ quòd per gratiam Dei peccatum non perfectè remittatur, sed quòd semper manemus in malis, cum quibus est confingendum, nempe concupiscentijs.

Tertius est error Calvinistarum, asserentium per Baptismum in paruulis nõ tolli, quoniam ab eo mundantur hoc ipso solum, quòd à pijs, & fidelibus parentibus progredientur, aut ex hoc, quòd sint singulari Dei beneficio ad caeleste regnum prædestinati; & proindè eorum baptismum non esse remedium ad peccatum originis delendum; conferri tamen ob id, quòd sit Christi Domini præceptum, vt paruulis quoque ministraretur. Purant enim isti filios parentum fidelium iam indè à mundo condito, à peccato originis mundari solum ex hoc, quòd Deus eos peccatores non habet, quia ex fidelibus parentibus oriuntur. Quod probare contendunt ex capite 17. Geneleos, vbi fœdus percussit Deus cum Abrahamo dicens: Ero Deus tuus, & seminis tui post te. Deindè ex Paulo 1. Corinth. 7. vbi inquit: Sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem; alioquin filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt. Postremò, quia nemo dat, quòd non habet: sed parentes fideles sunt à peccato originis mundati; ergò illud non transmittunt in filios. Contra istos decernit Tridentina Synodus; Si quis negat paruulos baptizandos, etiamsi fuerint à parentibus fidelibus orti, anathema sit. Eosdem illud manifestè conuincit, & iugulat: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

Ad obiectiones verò Calvinianas respondeo. Ad primam quidem, quæ sumpta est ex Geneleos 17 capite; Ero Deus tuus, & quæ sequuntur, sententiã in eo loco scripturæ esse: Faciam, vt te mortuo posterit tui me colant tanquam verum Deum, & eos

Matth. 28

Ioan. 3.